

1996-01-15 nr 0091: Forskrift om hold av storfe og svin.

Bruk av basen forutsetter at du samtykker i betingelsene i brukeravtalen.

DATO: 15.01.1996 nr. 91
DEPARTEMENT: LD (Landbruksdepartementet)
AVD/DIR: Veterinæravd.
PUBLISERT: Avd I 1996 80
IKRAFTTREDELSE: 01.03.1996, 01.01.1997, 01.01.1998, 01.01.2000, 01.01.2005, departementet bestemmer
SIST-ENDRET: F18.07.1996 nr. 785
ENDRER: F18.10.1992 nr. 779
GJELDER FOR: Norge
HJEMMEL: L20.12.1974 nr. 73 § 30, F19.11.1976 nr. 3371, L08.06.1962 nr. 4 § 3, F19.03.1965 nr. 9941

Forskrift om hold av storfe og svin.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 15. januar 1996 med hjemmel i lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 30, jfr. kgl.res. 19. november 1976 nr. 3371 og lov 8. juni 1962 nr. 4 om tiltak mot dyresjukdommer § 3, jfr. kgl.res. 19. mars 1965 nr. 9941. Endret 18 juli 1996 nr. 785.

Kapittel I Formål og definisjoner

§ 1. Formål og virkeområde

Formålet med forskriften er å legge forholdene til rette for god helse og trivsel hos storfe og gris (heretter kalt dyr) og sikre at det tas hensyn til dyras naturlige behov. Forskriften gjelder for alt oppdrett og hold av gris, og for oppdrett og hold av storfe til både mjølke- og kjøttproduksjon.

§ 2. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

gris: også krysninger med villsvin

fiksering: avgrensning av bevegelsesmulighetene slik at dyra ikke kan snu seg, og/eller slik at de ikke kan utføre kroppspleie eller annen normal atferd

gjødsefrist: overdekning over gjødselfelt utenfor dyrenes normale liggested/føringssted

klima: lufttemperatur, lufthastighet, luftfuktighet, strålingstemperatur og luftkvalitet

luftegård: et inngjerdet areal utendørs som tilfredsstiller krav til mosjon, men som ikke er beite.

Kapittel II Generelle bestemmelser om dyrerom, tekniske innretninger m.v.

§ 3. Bygning, rom m.m.

Driftsmåter skal legges til rette slik at de gir dyr gode muligheter for bevegelse, mosjon og normal atferd. Dyrerom skal være utformet og innredet slik at dyra ikke påføres eller påfører seg selv skade.

Det skal avsettes særskilt plass for dyr som trenger spesielt tilsyn. I den kalde årstiden skal isolert, trekkfritt rom, som kan oppvarmes etter behov, være tilgjengelig for slike dyr.

Alle dyr skal ha adgang til tørr og trekkfri liggeplass.¹

I nybygg og ved større bygningsmessige endringer skal inngangspartiet til dyrerom gis en utforming som motvirker

smitteoverføring og sikrer god hygiene, f.eks. ved smittesluse.

I tilknytning til dyrerom skal det være innlagt kaldt og varmt vann. Inngang til/utgang fra dyrerom skal ha egnet sted hvor personell kan skifte klær, vaske seg og rengjøre utstyr.

Personell skal ha adgang til mjølkerom, fôrlager og servicerom uten å måtte gå gjennom dyrerommet eller gangareal hvor det ferdes dyr.

Det skal ikke brukes tekniske løsninger for utgjødsling og gjødselhåndtering som utelukker bruk av tilstrekkelige mengder strø i dyrerom.

Ved feil på tekniske innretninger, skal funksjoner som vedrører dyras velferd og hygieniske forhold innen rimelig tid kunne ivaretas ved alternative løsninger. Ved strøbrudd skal det finnes alternative løsninger som sikrer tilstrekkelig luftskifte.

Når dyr holdes i binger, skal alle dyr kunne ligge samtidig.

Strømførende ledning skal ikke brukes som bingeskilte eller på annen måte for å avgrense dyras oppholdsplass.

1 Forøvrig vises til Landbruksdepartementets forskrift 20. november 1976 nr. 2 om unntak fra plikten til å sørge for oppholdsrom for dyr.

§ 4. Klima, lys, støy m.m.

Inneklimaet skal være tilpasset dyras behov.

Alle dyrerom skal ha ventilasjonssystemer som sikrer tilstrekkelig luftskifte. Gasser i skadelige konsentrasjoner skal ikke komme inn eller oppstå i rom hvor det er dyr. Støv og annen luftforurensning skal holdes på et lavest mulig nivå.

Dyrerom skal ha vinduer som sikrer tilgang på dagslys. Det skal også være mulighet for kunstig belysning slik at dyra får tilstrekkelig lys.

Lyskildene skal plasseres slik at de ikke er til ubehag for dyra. Dyra skal ikke utsettes for permanent kunstig lys eller permanent mørke.

Dyra skal ikke utsettes for unødig støy. Støynivået skal være så lavt at det ikke på noe sted i dyrerommet er til ulempe for dyra.

§ 5. Brannsikring

Det skal være brannslanger eller et tilstrekkelig antall håndslukkeapparater i alle bygninger med husdyr.

Dyra skal lett kunne slippes ut i tilfelle brann eller andre nødssituasjoner. Plassering og utforming av ganger, dører m.v. skal muliggjøre en rask evakuering av dyra.

Ventilasjonsanlegg skal være konstruert slik at det ikke sprer branngasser.

Kapittel III Generelle bestemmelser om tilsyn og stell

§ 6. Tilsyn

Alle oppstallede dyr skal ha daglig tilsyn.

Dyreieier/røkter eller annen som er gitt ansvar for dyra, skal gi dyra nødvendig og regelmessig stell og holde dyra rene. Dyr som er nyfødte, sjuke, skadet eller opptrer unormalt, skal ha tilsyn flere ganger daglig.

Kravet om hyppigere tilsyn gjelder også for høyt drektige dyr og særskilt i tiden omkring fødsel.

Utearealer og utmarksbeite som dyr bruker, skal være egnet til formålet, og skal kontrolleres jevnlig med henblikk på forhold som kan påføre dyra skader og lidelser. Dyra skal ha jevnlig tilsyn.

§ 7. Renhold

Det skal være godt renhold i dyrerom, og utgjødsling skal skje hver dag. Kravet om daglig utgjødsling gjelder ikke dyr som går på talle.

Strø skal brukes i nødvendig utstrekning for å holde dyra tørre og rene.

Transport av gjødsel til gjødsellager samt lagring av gjødsel skal foregå på en hygienisk og helsemessig forsvarlig måte.

§ 8. Fôr og vann

Fôringen skal være tilstrekkelig slik at dyra ikke utsettes for avmagring, og fôret skal være slik sammensatt at det dekker dyras behov under alle forhold.

Alle dyr skal ha tilgang på tilstrekkelige mengder drikkevann av akseptabel bakteriologisk og kjemisk kvalitet.

Automatiske innretninger for tildeling av fôr og vann skal kontrolleres daglig.

§ 9. Klauvstell

Dyrenes klauver skal inspiseres regelmessig og beskjæres ved behov.

Kapittel IV Spesielle bestemmelser om hold av storfe

§ 10. Mosjon

Storfe eldre enn seks måneder og som holdes på bås, skal sikres mulighet for fri bevegelse og mosjon i minimum 8 uker i løpet av sommerhalvåret. Dersom storfe ikke kan slippes på beite, kan det i særlige tilfelle nyttes luftegård. Luftegård skal være godkjent av distriktsveterinær før den tas i bruk.

Bestemmelsen om fri bevegelse og mosjon gjelder ikke for ukastrerte hanndyr eldre enn seks måneder.

§ 11. Løsdriftsfjøs

I løsdriftsfjøs med liggebåser skal det være minst en liggebås pr. voksent storfe i løsdriftsavdelingen. Liggebåsene skal ha tett golv.

For hvert påbegynt antall av 25 kyr skal det være minst en binge til bruk ved fødsel, inseminering og ved behandling av sjuke dyr. Det skal videre være innretninger som muliggjør tilfredsstillende fiksering av dyr ved behandling, prøvetaking o.l.

§ 12. Båser og binger

Båsplass skal være utformet slik at dyra kan stå, ligge og reise/legge seg på normal måte. Båsplassen skal ha tilstrekkelig lengde og bredde slik at dyra kan ligge i båsen. Båsgolv skal ha jevn, ikke glatt overflate.

For storfe som holdes bundet, skal det som hovedregel ikke benyttes spaltegolv eller annet gjødeldrenerende golv. Dette kravet er absolutt for kyr, og for kviger som har mindre enn 2 måneder igjen til kalving.

For hanndyr som holdes bundet, kan bakre halvdel av båsplassen bestå av gjødeldrenerende golv.

Spaltegolv skal ha en plan, ikke glatt overflate. Spaltebredden skal være like stor i hele plankens lengde. Planker med skadde kanter skal straks skiftes ut.

Gjødselrister skal ha jevn overflate og være godt sikret mot brudd. Rister med løse stenger skal skiftes ut eller utbedres.

Gjødselkjeller og forbindelse til gjødselkjeller skal være slik at trekk og kalde golv i dyrerommet unngås.

§ 13. Føringss plass

Dersom dyra ikke har fri tilgang på grovfôr, skal det være så mange føringss plasser at alle dyra kan ete samtidig. Ved datastyrt individuell føring, skal antall dyr pr. føringss automat være tilpasset dyras behov og produksjonsnivå.

Bunnen av fôrkrybbe/fôrbrett skal være hevet i forhold til båsnivået for å kunne gi dyret normal etestilling. I kortbås skal dyret kunne strekke hodet framover fôrbrettet både når det ligger og når det reiser seg. Krybbekanten må ikke være for høy,

og hodeåpningen må være så bred at hodet kan passere uten vanskelighet.

§ 14. *Bruk av kutrener*

Det er ikke tillatt å bruke kutrener over andre dyr enn mjølkekyr. Kutrener skal være godkjent jfr. § 19. Kutreneren skal tilpasses individuelt slik at den ikke er til unødig plage for dyret. Kutreneren skal kontrolleres daglig og skal kunne justeres uten å bruke verktøy.

Det er ikke tillatt å bruke kutrener over sjuke og brunstige dyr, og i tiden omkring kalving.

Ved nybygg skal det søkes å velge løsninger for renhold som medfører at bruk av kutrener blir overflødig.

§ 15. *Oppholdsplass for kalver (0 - 6 mnd)*

Kalver skal ha tørr og trekkfri oppholdsplass. Bingeskiller skal være tette for å hindre trekk. Det kan nyttes spaltegolv eller tett golv. Brukes det spaltegolv med stor varmeledningsevne (betong e.l.), skal kalvene kunne ligge på tett golv med strø. For kalver som holdes på tett golv, skal det brukes rikelig mengde strø, eventuelt talle.

Kalver skal ikke holdes bundet de første 6 måneder etter fødsel.

Enkeltbinge skal være så bred at kalven kan ligge med utstrakte bein, så lang at kalven kan utføre normal reise- og leggebevegelse.

Fellesbinge skal være så stor at kalvene enten kan snu seg eller ligge samtidig uten hindring.

Kapittel V Spesielle bestemmelser om hold av gris

§ 16. *Fiksering*

Purker skal som hovedregel ikke holdes fiksert. Det er likevel tillatt med fiksering av purker i følgende tilfeller:

- - i forbindelse med føring
- - i forbindelse med veterinærbehandling/inseminering
- - i og omkring brunst når de er spesielt urolige
- - fra og med 3 dager før til og med 7 dager etter grising.

Oppbinding er ikke tillatt som fikseringsmetode.

§ 17. *Avvenning*

Smågriser skal tidligst avvennes ved 28 dagers alder.

§ 18. *Binger m.m.*

Utforming av binger skal være slik at strø kan brukes. På liggeplassen skal det være tett golv. Den øvrige del av bingen kan ha drenerende golv. Dyra skal ha separat ete-/liggeplass og gjødselplass.

Fødebinger skal ha egen plass for smågrisene hvor de er beskyttet fra purka. De skal ha adgang til en varm, lun og trekkfri liggeplass. I fødebinger skal det brukes rikelig med strø.

Hold av svin i etasjer eller på annen måte over andre dyr i samme rom, er ikke tillatt.

Gris skal ha tilstrekkelig eteplass, bingeplass og romvolum pr. dyr. Alle dyr skal kunne ligge på tett golv samtidig. Smågris skal ha plass til å trekke seg unna purka. Alle dyr skal kunne ete samtidig dersom de ikke har fri tilgang på fôr eller det nyttes individuell datastyrt føring.

Ved datastyrt føring skal fôringsautomaten ha en slik kapasitet at alle dyrene kan ete sin døgnrasjon i løpet av 12 timer.

Kapittel VI Godkjenning o.a.

§ 19. *Godkjenning, melding og inspeksjon*

Serieproduserte innredninger og andre serieproduserte tekniske innretninger som kan virke inn på dyras atferd eller mulighet til å få oppfylt naturlige behov, skal være godkjent av Landbruksdepartementet. Dato for godkjenningen og hva produktet er godkjent for, skal være angitt på hver enhet.

Ved nybygging eller ominnredning skal de retningslinjer som til enhver tid gjelder og som er gitt av Statens dyrehelsetilsyn, legges til grunn for utformingen av dyrerom.

Eier/bruker skal melde fra til distriktsveterinæren før igangsetting av nybygging eller ominnredning. Distriktsveterinæren skal godkjenne byggeplanene før arbeidet startes opp.

Det skal ikke settes dyr inn i et nytt eller ominnredet dyrerom før distriktsveterinæren har gitt godkjenning. Distriktsveterinæren kan i spesielle tilfeller tillate at dyr settes inn hvor det er påvist mindre avvik fra forskriften, og skal gi pålegg om utbedring i løpet av en kort frist.

§ 20. Dispensasjon

Landbruksdepartementet kan i særlige tilfelle dispensere fra bestemmelsene i forskriften og sette vilkår for dispensasjonen. Dispensasjonen må ikke stride mot formålet med forskriften.

Fylkesveterinæren kan dispensere fra bestemmelsene i § 10 og § 11, og sette vilkår for dispensasjonen.

0 Endret ved forskrift 18 juli 1996 nr. 785.

§ 21. Retningslinjer

Statens dyrehelsetilsyn fastsetter nærmere retningslinjer for utfylling av disse forskriftene forsåvidt gjelder utforming og størrelse på binger, båser, klimaregulering, lys, støy, m.m.

Kapittel VII Klageadgang, straffebestemmelser, ikrafttreden og overgangsbestemmelser

§ 22. Klageadgang

Vedtak etter denne forskriften kan påklages i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser.

Fylkesveterinæren er klageinstans for dyrevernnemndas vedtak.

§ 23. Straffebestemmelser

Overtredelser eller unnlatelse av å følge bestemmelser som er gitt i denne forskriften, er straffbart i henhold til lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 31 og lov 8. juni 1962 nr. 4 om tiltak mot dyresjukdommer § 19.

§ 24. Ikrafttreden og overgangsbestemmelser

Denne forskrift trer i kraft 1. mars 1996. Fra samme tid oppheves forskrift av 18. oktober 1992 nr. 779 om hold av produksjonsdyr.

Bestemmelsen om mosjon for storfe (§ 10) gjøres gjeldende fra 1. januar 1997.

Bestemmelsen om fiksering av purker (§ 16) gjøres gjeldende fra 1. januar 1997 for nybygg og ominnredninger, og fra 1. januar 2000 for eksisterende bygninger.

Bestemmelsen om forbud mot binding av kalver (§ 15) gjøres for kalver eldre enn 2 uker gjeldende fra 1. januar 1998 for nybygg/ominnredninger, og fra år 2005 for eksisterende bygninger. For kalver yngre enn 2 uker trer forbudet i kraft straks.

Bestemmelsen om godkjenning av nye innredninger og av tekniske innretninger (§ 19, 1. ledd) trer i kraft etter nærmere kunngjøring. ¹

1 Trer i kraft 1 aug 1996, jf forskrift 18 juli 1996 nr. 785.

Der eksisterende bygninger og driftsformer ellers er i strid med forskriftene, skal tillempninger foretas så snart som råd og senest innen 1. januar 2000. Rette myndighet skal kunne stille krav om kortere overgangstid dersom dette ansees nødvendig av dyrevernmessige grunner.

